

Med hensyn til ændringerne i Valutafondoverenskomsten er disse i væsentlig grad udtryk for imøde-kommelse af fællesmarkedslandenes ønsker om, at denne gruppes voksende økonomiske styrke også afspejles ved reglerne for stemmeafgivning i Valutafondens kompetente organer. Dette er især opnået ved, at flertalsbeslutninger i alle væsentlige spørgs-mål skal kræve 85 pct. af stemmerne, hvorved fællesmarkedslandene, der råder over ca. 17 pct. af det samlede stemmetal, ved enig stemmeafgivning vil få en faktisk vetoret. De øvrige ændringer er for det meste udtryk for en formalisering af allerede gældende praksis.

Under de nuværende forhold kan medlemslandene i Valutafonden helt automatisk trække de beløb, som de har stillet til rådighed til finansiering af andre landes træk på Valutafonden („superguld-tranchen“), og så godt som automatisk de beløb, som de har indbetalt i guld („guldtranchen“). Medlemslandene kan også derudover foretage træk på Valutafonden, men sådanne træk forudsætter, at medlemslandene påtager sig forpligtelser med hen-syn til udformningen af deres økonomiske politik. Der er således i disse tilfælde tale om en betinget kreditydelse. Såvel disse træk som træk inden for guldtranchen skal tilbagebetales i løbet af 3-5 år. Omfanget af adgangen til træk på Valutafonden er bestemt af størrelsen af kvoterne, som medlems-landene har indbetalt i guld og i egen valuta.

Under det ny likviditetsarrangement får deltager-landene derimod tildelt SDR uden nogen forudgå-ende indbetaling, ligesom anvendelsen af SDR hver-ken kræver forudgående tilladelse eller forpligter til gennemførelse af en bestemt økonomisk politik. Endvidere har SDR mere end adgangen til træk på Valutafonden karakter af ejede reserver, idet bru-gen af SDR kun i begrænset omfang medfører en forpligtelse til tilbagebetaling (rekonstituering).

(Det bemærkes, at det af fremstillingsmæssige hensyn i det følgende i visse tilfælde anvendes et ordvalg, som afviger fra det i oversættelsen an-vendte, idet oversættelsen er søgt tilpasset den i 1946 foretagne oversættelse af den oprindelige Valu-tafondoverenskomst. Eksempelvis er ordene „virk-somhed og forretninger“ i det følgende erstattet med transaktioner, ligesom „rente og provision“ er er-stattet med rente).

Særlige trækingsrettigheder (SDR).

Hovedelementerne i forslaget om SDR kan op-summeres som følger:

SDR er i realiteten et gennem Valutafonden kana-liseret system af gensidige trækingsrettigheder centralbankerne imellem. De er angivet i regnings-

enheder, hvis guldværdi er lig med den nuværende guldparitet af US-dollarer. Valutafonden skal op-rette en „særlig trækingskonto“, hvor alle SDR-bevægelser posteres, og hvert af deltagerlandene får en separat konto. Administrationen af SDR vil blive varetaget af Valutafonden og dennes kompetente organer — bestyrelsen og repræsentantskabet — men vil blive holdt adskilt fra Valutafondens al-mindelige virksomhed. Afgørelser af principiel be-tydning er henlagt til repræsentantskabet, hvor alle lande afgiver stemme i forhold til deres kvoter. Alle vigtige beslutninger kræver tilslutning fra mindst 85 pct. af de samlede stemmer, hvilket giver dels fællesmarkedslandene samlet og dels USA en veto-ret. Disse beslutninger vil i første række omfatte tildelinger, respektive inddragelser af SDR.

Beslutninger om tildelinger af SDR af et eller andet omfang forudses normalt at skulle gælde for femårige perioder. En sådan beslutning vil udmøn-tes i, at deltagerlandene i forhold til deres kvoter i Valutafonden hvert år på deres konti får godskrevet en andel af det samlede beløb af SDR. Der sker så-ledes ikke fra deltagerlandenes side nogen mod-tydelse i form af indbetalinger. Såfremt et land af hensyn til sin betalingsbalance eller valutastilling har behov derfor, kan det betingelsesløst anvende SDR over den særlige trækingskonto til at købe konvertibel valuta hos andre deltagere. Transaktio-ner i SDR vil udelukkende kunne foretages af de enkelte landes monetære myndigheder.

Omfanget af den nye internationale likviditet, som forudsættes skabt under det foreslåede arran-gement, vil i praksis bero på de ledende landes vur-dering af det fremtidige behov. Det synes imidler-tertid at være en udbredt opfattelse, at skabelse af SDR på 1-2 mia. dollars om året i den første fem-årige basisperiode er sandsynlig.

De særlige trækingsrettigheders ubetingede og likvide karakter skulle muliggøre, at deltager-landene kan medregne beholdningerne af dem i deres valutareserver. Deltagerlandene skal betale 1½ pct. p. a. i rente af de dem tildelte SDR, ligesom de vil modtage 1½ pct. p. a. rente af deres beholdning af SDR. Et land vil derfor kun få en nettorenteindtægt, såfremt dets beholdning af SDR overstiger dets til-delinger.

SDR kan ikke direkte anvendes i valutamarke-derne, men giver ret til at erhverve konvertibel valuta. Modstykket til denne ret er deltagerlandenes pligt til at modtage de valutakøbende deltagerlandes SDR. De enkelte deltagerlandes evne til at honorere denne forpligtelse vil imidlertid være forskellig og afhænge af bl. a. deres betalingsbalanceposition og beholdning af valutariske reserver, hvortil kommer,